

Briselē, 2026. gada 24. aprīlī
(OR. en)

8367/26

Starpiestāžu lietas:
2025/0381 (COD)
2025/0382 (COD)
2025/0383 (COD)

EF 121
ECOFIN 494
CODEC 708
ECB

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Prezidentvalsts orientējoša piezīme par tirgus integrācijas un uzraudzības paketi – politikas debates

Pielikumā:

Prezidentvalsts orientējoša piezīme par tirgus integrācijas un uzraudzības paketi

2026. gada 5. maijs – ECOFIN

I. IEVADS

1. Tirgus integrācijas un uzraudzības pakete (*MISP*) ir nozīmīga likumdošanas iniciatīva, lai turpinātu vēl vairāk attīstīt uzkrājumu un investīciju savienību (UIS), reaģējot uz stratēģisko kontekstu, kam ir raksturīga ģeopolitiskā nenoteiktība un ilgstoši vāja ekonomikas izaugsme.
2. Eiropadome 2026. gada martā aicināja abus likumdevējus virzīt uz priekšu darbu pie paketes, lai līdz gada beigām panāktu vienošanos.
3. Kā uzsvērts Draghi (*Draghi*) un Letas (*Letta*) ziņojumos, Eiropai konkurētspējas sekmēšanas nolūkā ir steidzami jāmobilizē līdzekļi, lai novērstu investīciju nepietiekamību, kas ir aptuveni 750–800 miljardi EUR gadā. Problēmas pamatā ir ES kapitāla tirgu sadrumstalotība un nepietiekama attīstība, jo tiem trūkst tā apmēra, kas nepieciešams, lai apmierinātu Savienības būtiskās investīciju vajadzības.
4. *MISP* mērķis ir pievērsties šiem strukturālajiem trūkumiem. Likvidējot šķēršļus, kas kavē brīvu kapitāla plūsmu, *MISP* tiecas stiprināt ES vienoto tirgu, padziļināt tirgus integrāciju un veicināt pārrobežu darbību. Tādējādi priekšlikuma mērķis ir atvērt jaunus finansēšanas kanālus inovācijai un nodrošināt mājsaimniecībām un uzņēmumiem pievilcīgākas uzkrājumu un investīciju iespējas.

II. KOMISIJAS PRIEKŠLIKUMI

5. *MISP* ievieš būtiskas institucionālas pārmaiņas ES uzraudzības sistēmā, jo īpaši pāreju uz paplašinātiem Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes (EVTI) tiešās uzraudzības pienākumiem. Saskaņā ar priekšlikumu EVTI veiktu tiešu uzraudzību pār konkrētām vienībām, kurām ir būtiska pārrobežu vai sistēmiska nozīme, kā arī pār visiem kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem. Vienlaikus EVTI pilnvaru ietvaros tiek ieviesti papildu intervences pasākumi un uzlaboti konverģences instrumenti.
6. Atspoguļojot pāreju uz EVTI īstenotu tiešo uzraudzību, tiktu pārskatīta EVTI pārvaldība – tai tiktu izveidota jauna Izpildvalde, kuras sastāvā būtu pieci neatkarīgi locekļi un kuras uzdevums būtu pieņemt atsevišķus uzraudzības lēmumus, kā arī tai būtu iespēja izmantot nozīmīgus konverģences un intervences instrumentus.
7. Līdztekus šīm institucionālajām reformām *MISP* pievēršas četrām galvenajām kapitāla tirgu jomām, izmantojot nozaru pasākumus.
 - **Tirdzniecība:** veicināt Eiropas mēroga tirdzniecības vietu attīstību un uzlabot piekļuvi konsolidētam tirgus likviditātes pārskatam, tostarp, ieviešot brīvprātīgu režīmu Eiropas mēroga tirgus operatoriem (*PEMO*).
 - **Pēctirdzniecība:** uzlabot sadarbību un integrāciju starp pēctirdzniecības infrastruktūrām, tostarp gan centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem (CVD), gan centrālajiem darījumu partneriem (CDP), lai veicinātu pārrobežu tīrvērti un norēķinus, kā arī pārveidotu norēķinu galīguma noteikumus par tieši piemērojamu regulu, lai mazinātu nenoteiktību, ko valstu tiesību akti rada maksātnešpējas gadījumā.
 - **Aktīvu pārvaldība:** ieviest pasākumus, lai atvieglotu piekļuvi tirgum un veicinātu fondu pārvaldnieku veikto pārrobežu izplatīšanu, piemēram, pases piešķiršanu pēc atļaujas saņemšanas.
 - **Sadalītās virsgrāmatas tehnoloģija (SVT):** uzlabot digitālo aktīvu regulējumu, lai panāktu mērogojamību.

III. PAŠREIZĒJAIS STĀVOKLIS PADOMĒ

8. Pēc tam, kad Komisija 2025. gada 4. decembrī sākotnēji pieņēma priekšlikumus, tos līdz šim ir izskatījušas 13 Padomes darba grupas. Šajās viedokļu apmaiņās dalībvalstis tika aicinātas paust savus viedokļus un apzināt galvenos precizējamos jautājumus. Šī intensīvā darba programma ir ļāvusi delegācijām konstruktīvi un mērķtiecīgi veikt paketes dažādo komponentu tehnisko izskatīšanu.
9. Pēc priekšlikuma pirmā lasījuma pabeigšanas prezidentvalsts uzskata, ka ir vajadzīgas politiskas norādes, lai panāktu turpmāku progresu attiecībā uz diviem galvenajiem institucionālajiem elementiem, par kuriem viedokļi atšķiras, proti, par EVTI **tiešās uzraudzības darbības jomu** un **pārvaldības** pasākumiem.

IV. TIEŠĀS UZRAUDZĪBAS DARBĪBAS JOMA

10. Pašlaik uzraudzības pienākumi galvenokārt ir uzticēti valstu kompetentajām iestādēm (VKI), savukārt EVTI galvenokārt nodrošina koordināciju un konvergenci. Tiešā ES uzraudzība pašlaik attiecas tikai uz konkrētām nozarēm, piemēram, kredītreitingu aģentūrām un darījumu reģistriem.

11. Izmantojot *MISP*, priekšlikums tiecas būtiski paplašināt EVTI tiešās uzraudzības darbības jomu attiecībā uz galvenajām finanšu tirgus infrastruktūrām, pamatojoties uz katram vienības veidam raksturīgo kvalitatīvo un kvantitatīvo kritēriju kopumu, tostarp to lielumu, pārrobežu darbību un nozīmi ES ekonomikā. Tiešā uzraudzība tiktu attiecināta arī uz visiem kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem. Vienības, uz kurām attiecas EVTI tiešā uzraudzība saskaņā ar Komisijas priekšlikumu, būtu:

- visi **kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzēji** (*CASP*);
- nozīmīgas **tirdzniecības vietas**¹;
- **Eiropas mēroga tirgus operatori** (*PEMO*) – jauns brīvprātīgs režīms, kas ļauj vienībām, kuras darbojas vietējos tirgos vairāk nekā vienā dalībvalstī, piedalīties EVTI veiktajā uzraudzībā;
- nozīmīgi **centrālie vērtspapīru depozitāriji** (*CVD*);
- nozīmīgi **centrālie darījumu partneri** (*CDP*).

12. Atbalstot šīs izmaiņas, priekšlikumā ir norādīts, ka tās ir vajadzīgas, lai likvidētu uzraudzības šķēršļus, kas sadrumstalo tirgu, kā arī lai nodrošinātu konsekventāku ES mēroga noteikumu piemērošanu, uzlabotu uzraudzības efektivitāti, samazinot dublēšanos dalībvalstīs, piedāvātu visaptverošu uzraudzības pieeju pārrobežu darbībām un radītu apstākļus īsteni vienota kapitāla tirgus izveidei. Turklāt priekšlikumā ir uzsvērts, ka kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzēju darbībai pēc būtības ir pārrobežu raksturs un tā ir jauna darbība, kurā uzraudzības pieredze būtu jāveido centralizēti, lai jau no paša sākuma novērstu sadrumstalotību.

¹ Tā kā EVTI pienākumi neattiecas uz tirgus uzraudzību un emitentu pārraudzību, šīs jomas joprojām ir valstu iestāžu kompetencē.

13. Tomēr šī ierosinātā darbības joma ir apšaubīta vairāku iemeslu dēļ:

- attiecībā uz **kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem** priekšlikums attiecas uz visiem kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem un tādējādi rada bažas par tā samērīgumu. Līdzšinējās diskusijās priekšroka tika dota mērķorientētākai pieejai (piemēram, “tikai nozīmīgiem pakalpojumu sniedzējiem”), saskaņā ar kuru mazie, tikai vietējie pakalpojumu sniedzēji paliek valsts uzraudzībā vai saglabā valsts uzraudzību;
- attiecībā uz nozīmīgām **tirdzniecības vietām** bažas tiek paustas par “nozīmīguma” jēdzienu un tā pielāgošanu, kā arī par iespējamo ietekmi uz vietējiem tirgiem un struktūrām. Tāpat tika apšaubīta brīvprātīgā režīma **Eiropas mēroga tirgus operatori** ieviešana un no tā izrietošais EVTI tiešās uzraudzības pienākums, ņemot vērā tā iespējamo ietekmi uz vietējiem tirgiem;
- attiecībā uz nozīmīgiem **centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem un centrālajiem darījumu partneriem** bažas tiek paustas saistībā ar nepilnībām atbildībā fiskālajā un noregulējuma jomā. Konkrētāk, lai gan priekšlikums paredz centralizētu uzraudzību ES līmenī, finanšu risks un iespējamās noregulējuma izmaksas krīzes gadījumā saglabātos valsts līmenī.

14. Ņemot vērā iepriekš minēto, prezidentvalsts lūdz ministru norādes, lai noteiktu tādu EVTI tiešās uzraudzības darbības jomu, kas ir īstenojama, ņemot vērā dalībvalstu pausto viedokļu dažādību.

V. PĀRVALDĪBA

15. Lai tiešo uzraudzību attiecinātu arī uz šīm jomām, saskaņā ar priekšlikumu ir vajadzīga jauna EVTI pārvaldības struktūra, jo īpaši izveidojot neatkarīgu Izpildvaldi.

16. No vienas puses, Izpildvalde būtu atbildīga par atsevišķiem uzraudzības lēmumiem, tādējādi, pēc Komisijas domām, nodrošinot efektīvāku, objektīvāku un konsekvētāku uzraudzību visā ES. Uzraudzības padome, kuru veido valstu kompetentās iestādes, saglabātu plašāku stratēģisko lomu un apstiprinātu regulatīvo instrumentu projektus. Lai nodrošinātu, ka Izpildvalde darbojas atbilstoši Uzraudzības padomes stratēģiskajām ievirzēm, Uzraudzības padomei būtu tiesības ar pastiprinātu kvalificētu balsu vairākumu iebilst pret Izpildvaldes galvenajiem lēmumiem, piemēram, saistībā ar tiešo uzraudzību.

17. No otras puses, Izpildvaldei tiktu piešķirtas ievērojamas pilnvaras attiecībā uz virkni konverģences un intervences instrumentu, tostarp salīdzinošās izvērtēšanas veikšanu, kā arī attiecībā uz iesaistīšanos mediācijā un domstarpību izšķiršanā. Noteiktos gadījumos, kad pārrobežu lietās tiek konstatēti uzraudzības trūkumi vai piederības valsts kompetentās iestādes bezdarbība, priekšlikums dod Izpildvaldei iespēju izdot tiešus norādījumus valsts kompetentajām iestādēm un to uzraudzītām privātām struktūrām. Šajā sakarā ir paustas bažas par institucionālo līdzsvaru, pārskatatbildību un valstu kompetento iestāžu atbilstošo lomu, jo īpaši attiecībā uz nepieciešamību saglabāt valstu speciālās zināšanas un uzraudzības tuvumu, argumentējot, ka Uzraudzības padomei vajadzētu būt ciešākai iesaistei, nevis tikai iespējai iebilst pret Izpildvaldes pieņemtajiem lēmumiem.

18. Vienlīdz svarīgs diskusiju temats ir tiešās uzraudzības iedarbināšana. *MISP* paredz ievērojamu rīcības brīvību Izpildvaldei, lai tā varētu noteikt, kā EVTI savā ikdienas darbībā sadarbosies ar valstu kompetentajām iestādēm. Pašreizējā redakcijā priekšlikums piešķir Izpildvaldei ievērojamu elastību, nosakot kārtību un struktūru sadarbības pasākumiem ar valstu kompetentajām iestādēm (tostarp, izveidojot kopīgas komandas, vietējos centrus vai citus *sui generis* formātus). Tādējādi *MISP* ļauj Izpildvaldei pielāgoties tieši uzraudzītās nozares vajadzībām, kā arī speciālo zināšanu attīstībai EVTI līmenī. Tomēr šis pašreizējais konkrētības trūkums tiek apšaubīts. Konkrētāk, dalībvalstis ir atsaukušās uz vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) pieredzi, uzsverot, cik svarīgas ir skaidri definētas sadarbības sistēmas, lai nodrošinātu efektīvu līdzsvaru starp centralizētu uzraudzību un valstu speciālajām zināšanām. Jo īpaši tika uzsvērta nepieciešamība nodrošināt pietiekami spēcīgu un strukturētu valstu kompetento iestāžu iesaisti EVTI vadītā uzraudzībā, kā arī nepieciešamība pienācīgi ņemt vērā priekšlikumu vispārējo nolūku – palielināt uzraudzības efektivitāti, samazināt izmaksas un novērst struktūru dublēšanos.

VI. POLITISKAS NORĀDES

19. Ņemot vērā minēto, prezidentvalsts aicina ministrus apsvērt šādus jautājumus, lai varētu panākt ātru progresu attiecībā uz paketi:

Par tiešās uzraudzības darbības jomu

a. *Vai ministri piekrīt ierosinātajai EVTI tiešās uzraudzības darbības jomai, vai arī uzskata, ka piemērotāka būtu mērķorientētāka darbības joma? Ja priekšroka tiek dota mērķorientētākai pieejai, lūdzu, norādiet, kurām no MISP iekļautajām nozarēm būtu nepieciešama EVTI tiešā uzraudzība.*

b. *Ja kādā no ierosinātajām nozarēm tiktu ieviesta EVTI tiešā uzraudzība pār galvenajām finanšu tirgus vienībām, kā būtu jādefinē jēdziens “nozīmīgums”? Konkrētāk, vai tam būtu jābalstās galvenokārt uz kvantitatīviem kritērijiem, piemēram, pārrobežu darbību? Ja jā, kādus kritērijus ministri uzskatītu par būtiskiem nozīmīgāko vienību noteikšanai?*

Par pārvaldību

c. *Kādas EVTI pārvaldības reformas ministri uzskata par nepieciešamām? Paskaidrojiet.*

Vai ministri uzskata, ka ierosinātā Izpildvalde nodrošina pareizo līdzsvaru starp efektīvu lēmumu pieņemšanu un Uzraudzības padomes pietiekamu iesaisti uzraudzības lēmumu pieņemšanā? Ja nē, kādi pielāgojumi būtu vajadzīgi, lai nodrošinātu lielāku lomu Uzraudzības padomei?

d. *Kā būtu jāorganizē turpmākās uzraudzības attiecības starp EVTI un valstu kompetentajām iestādēm, jo īpaši attiecībā uz vienībām, kuras ir EVTI tiešā uzraudzībā? Kādai vajadzētu būt EVTI un valstu kompetento iestāžu lomai ikdienas uzraudzības darbībās? Vai ministri piekrīt, ka izmaksu samazināšana līdz minimumam un struktūru dublēšanās novēršana ir svarīgi apsvērumi?*